

Svømmeanleggstrategi for Lillestrøm kommune

Sammendrag

Svømmeanleggstrategien beskriver hvordan Lillestrøm kommune skal utvikle et moderne, stabilt og økonomisk bærekraftig svømmetilbud i et lengre perspektiv. Målet er å sikre tilstrekkelig og forutsigbar kapasitet til svømmeopplæring, idrett, folkehelse og helsetilbud i takt med befolkningsveksten.

Dagens bade- og svømmetilbud består av 21 anlegg, hvorav 19 er innendørs. De fleste av disse er bygget på 1960- og 70-tallet, med ett basseng i hvert anlegg. Rundt halvparten av innendørsanleggene har betydelig vedlikeholdsetterslep i dag. Selv om kommunen har en relativt god anleggsdekning i dag, gjør hyppige nedstengninger at den reelle anleggskapasiteten er redusert med over 20 prosent. Dette skaper stor uforutsigbarhet for skoler, idrett og innbyggere. Kapasitetsutfordringene er særlig store i Lillestrøm by og Strømmen/Skjetten, og en forventet befolkningsvekst vil forsterke behovet for økt kapasitet og mer robuste anlegg. Samtidig er det usikkerhet knyttet til hvordan den nye leieavtalen med Thon badeland vil påvirke det samlede tilbudet.

Strategiarbeidet har kartlagt fremtidige krav og behov. En ny modell for svømmeopplæring i kommunen legger til grunn en ambisjon om 76 timer bassengtid for alle elever i grunnskolen. Det er også definert et måltall på 0,025 m² bassengkapasitet per innbygger, med en ambisjon om 0,03 m², for å ivareta behovene til opplæring, svømmeidrett, folkehelse og effektiv drift. Måltallet bygger på anbefalinger fra Svømmeforbundet og erfaringer fra egen og andre kommuner, og angir hva kommunen vurderer som et tilstrekkelig bassengtilbud. Kartleggingen viser også behov for sentral lokalisering, god kollektivtilgjengelighet og anlegg med minimum 25-metersbasseng i kombinasjon med opplæringsbasseng. Kommunen mangler i dag konkurransebasseng.

For å nå målene er det ikke tilstrekkelig å rehabilitere eksisterende anlegg. Mange små bassenger gir begrenset funksjonalitet og lite fleksibel drift. Strategien anbefaler derfor en gradvis overgang til færre og større svømmeanlegg lokalisert i kommunens knutepunkter: Fetsund, Frogner, Lillestrøm by, Skedsmokorset, Strømmen/Skjetten og Sørumsand. Dagens anlegg på Skjetten og Frogner videreføres, mens det på øvrige steder planlegges for nye anlegg med et 25-metersbasseng og et opplæringsbasseng som standard på lang sikt. Det skal også utredes mulighet for et 50-metersbasseng i Lillestrøm by, eventuelt i interkommunalt samarbeid. Rene opplæringsbassenger fases ut når levetiden utløper. I en overgangsperiode åpnes det for midlertidige tiltak for å sikre tilstrekkelig kapasitet til svømmeopplæring.

Terapibassengene er vurdert særskilt. Varmtvannsbassenger er viktige for flere brukergrupper, men med tre nye terapibassenger i Thon-anlegget fra 2030, flere private aktører og begrenset bruk i flere eksisterende bassenger, vurderes det samlet sett å bli overkapasitet. Strategien anbefaler derfor at kommunen konsentrerer sitt terapitilbud til bassengene ved spesialskoler, i tettstedene og ved helsetun – herunder videreføring av Frydenlund, Skansen, Skedsmotun og Sørumsand – og avvikler mindre hensiktsmessige anlegg over tid.

Uten tiltak vil kommunen stå overfor økende driftsutfordringer og et gradvis svekket svømmetilbud. Strategien legger derfor til rette for en helhetlig og fremtidsrettet utvikling som gir mer tilgjengelige, funksjonelle og bærekraftige svømme- og badeanlegg i hele kommunen.

Innholdsfortegnelse

1	Bakgrunn.....	4
1.1	Kommunestyrets vedtak	5
1.2	Prosess og medvirkning.....	5
2	Kunnskapsgrunnlag.....	6
2.1	Svømmeanlegg i Norge.....	6
2.2	Lillestrøm kommune	7
2.3	Nøkkelbegreper	10
2.4	Effekter av mange små bassenger vs. større sentraliserte anlegg	12
3	Behov.....	14
3.1	Lovpålagte krav.....	14
3.2	Fremtidige behov	14
3.3	Kulturdepartementets spillemiddelordning	22
4	Strategier for et godt bade- og svømmetilbud.....	23
4.1	Vurderinger	23
4.2	Strategiske føringer	27
4.3	Tiltaksplanen	29
4.4	ROS-analyse.....	29

1 Bakgrunn

Lillestrøm kommune har som mål å skape attraktive lokalsamfunn og tettsteder som gir gode livskvaliteter for sine innbyggere. En viktig del av dette er å sikre at alle innbyggere har tilgang til nødvendige fasiliteter for fysisk aktivitet. Svømmeanlegg spiller en sentral rolle i dette, da de ikke bare tilbyr en arena for opplæring, ferdighetsutvikling og fysisk velvære, men også en viktig møteplass for ulike aldersgrupper og samfunnsgrupper.

Kommunen har en sterk svømmekultur og tilgang på basseng er et etterspurt tilbud. Anleggene brukes til skole- og barnehagesvømming, helsetilbud, folkebad og idrett, men tilbudene baserer seg på eldre anlegg. Svømmetilbudet er derfor preget av hyppige nedstengninger og en dårligere reell anleggsdekning. Det finnes heller ingen svømmehaller med mer enn et basseng, og for svømmeidretten er det problematisk at det ikke finnes bassenger som oppfyller kravene til et konkurransebasseng. Terapibassengtilbudet er spredt og flere av bassengene lite brukt. Selv når en legger til grunn den nye Thon-avtalen, er det usikkert om dagens bassengstruktur er tilpasset fremtidens behov.

Lillestrøm kommune har per januar 2026 12 innendørs svømmeanlegg, 7 terapibasseng og 2 friluftsbad. Av de totalt 19 innendørsanleggene brukes 13 bassenger til skolesvømming og 12 basseng av svømmeidretten. Kommunen har et relativt høyt antall anlegg i forhold til mange andre storkommuner, men med flere små bassengflater. Kapasiteten er derfor liten i flere områder, spesielt vekstområdene Strømmen/Skjetten og Lillestrøm by. Totalt har kommunen 2737 m² bassengareal (ikke medregnet utebasseng). Norges svømmeforbund anbefaler en dekning på rundt 3200 m² for en kommune med rett under 100 000 innbyggere. Med en forventet befolkningsvekst vil kapasiteten synke dersom tilbudet ikke utvides.

Alle de 13 bassengene som brukes til skolesvømming er over 40 år gamle, noe som fører til hyppige nedstengninger og reduserer den reelle anleggsdekningen med 20%. Dersom anleggene ikke rehabiliteres, står de ovenfor varig driftsstans. Kommunen må derfor snarlig beslutte om anleggene fra 60- og 70-tallet skal rehabiliteres eller om kapasiteten skal dekkes gjennom etablering av nye anlegg.

Det er allerede lagt planer om nye anlegg. Det ligger inne i den langsiktige økonomiplanen ny svømmehall med to bassengflater på Sørumsand, og kommunen har inngått en leieavtale om tilgang til Thon badeland. De nye prosjektene må hensyntas ved utarbeidelse av en langsiktig strategi og tiltaksplan.

Hensikten med strategien er å sikre god og tilstrekkelig svømmeanleggskapasitet for innbyggerne, innen forsvarlig økonomi og effektiv drift.

1.1 Kommunestyrets vedtak

Behovet for å utarbeide en svømmeanleggsstrategi er forankret i temaplanen for idrett, friluftsliv og fysisk aktivitet 2025-2028 og politisk vedtak ved budsjettbehandlingen den 11.12.2024. Verbalvedtak nummer 15 lyder som følger:

«Kommunedirektøren kommer tilbake til kommunestyret med en sak om en svømmeanleggsstrategi for kommunen, med en bassengbehovsplan. Planen skal vise hvilke tiltak som må gjøres med eksisterende anlegg i dag, samt hvilke investeringer som må gjøres for å dekke både idretten og opplærings behov.»

1.2 Prosess og medvirkning

Kommunalområde kultur og inkludering v/avdeling Fritid og Idrett, har utarbeidet strategien. Det finnes få referanseprosjekter, og arbeidet med strategien har i stor grad vært nybrottsarbeid.

Det er etablert en styringsgruppe for svømmeanleggsstrategien. Styringsgruppen har vedtatt prosjektgruppens mandat og tatt strategiske beslutninger tilknyttet prosjektets fremdrift, retningsvalg og omfang.

Interessenter fra Oppvekst, Helse- og mestring, Eiendomsdrift og svømmemiljøet har vært involvert i hele prosessen. Siden høsten 2025 har interessentene vært organisert i en referansegruppe med faste møter hver 14 dag. Det har også blitt gjennomført særmøter og workshops.

Strategien, og den tilhørende tiltaksplanen, ble lagt ut til offentlig høring xx. 2026. Det ble gjort justeringer i dokumentene basert på innspillene før politisk behandling.

2 Kunnskapsgrunnlag

Dette kapitlet synliggjør de faglige forutsetningene som er lagt til grunn i arbeidet med svømmeanleggsstrategien.

2.1 Svømmeanlegg i Norge

Utvikling av badeanlegg

I Norge har offentlige badeanlegg utviklet seg som følger:

- 1.generasjon: Renholdsanstalter i byene (før 1960)
- 2.generasjon: Skolesvømming og masseutbygging (ca. 1955 - 1985)
- 3.generasjon: Badeland (1985 - 2005)
- 4.generasjon: Moderne folkebad (ca. 2005 - d.d)

Bilder: Eksempler på bad fra ulike tidsperioder. Fra venstre: Bislett bad (1920), Vigernes skole (1964), Vannkanten Bergen (2000), Holmen svømmehall (2017)

Svømmeanlegg i Norge

Det finnes i overkant av 1000 svømmeanlegg i Norge i dag (SSB, 2024). 850 er offentlige svømmeanlegg. Av disse er ca. 500 stk. 2.generasjonsbad (Kulturdepartementet, 2026). Mange har et stort rehabiliteringsbehov i dag, som har ført til et nytt fokus på utbygging av svømmeanlegg.

Svømmeanleggskapasitet

Generelt har de mindre kommunene bedre tilgang på svømmeanlegg enn de store. Dette skyldes at utbyggingen på 60- og 70-tallet la opp til minst ett basseng i hver kommune. I gjennomsnitt er det 5 300 personer per basseng i Norge i dag (SSB, 2024), men dette varierer stort mellom ulike kommuner.

Kommunene med flest offentlige bassenger er Oslo (38), Stavanger (17), Bergen (15), Lillestrøm (14) og Fredrikstad (10). 30 av Norges 327 kommuner har ikke offentlige svømmebasseng i dag, hvor den største kommune uten basseng er Rana (25 900 innbyggere). Kommunene med best dekning er utelukkende små distriktskommuner. Av de større kommune, er det Larvik (6 100 innbyggere per basseng) og Lillestrøm (6 800) som har flest anlegg per innbygger (Kulturdepartementet, 2026).

For å hensynta svømmeanleggenes hallenes bassengflate, er det vanlig å vurdere m² bassengflate per innbygger. Lillestrøm kommune har 0,029 m² bassengflate per innbygger, mens Asker har 0,024 med færre anlegg. Fredrikstad kommune og Drammen kommune har henholdsvis 0,015 og 0,018.

Finansiering

Det er kommunene som har hovedansvaret for å finansiere svømmehaller i Norge. Staten bidrar med støtteordninger, hvor den primære tilskuddsordningen er spillemidler til idrettsanlegg.

2.2 Lillestrøm kommune

For mer informasjon om anleggene, se tiltaksplanen.

Antall svømmeanlegg og bassenger

Lillestrøm kommune har 19 innendørsanlegg og 2 utendørsanlegg per 01.02.2026, alle kommunale. Alle anleggene har kun ett basseng.

Type anlegg

Flerbruksbassenger (25 meter): 5

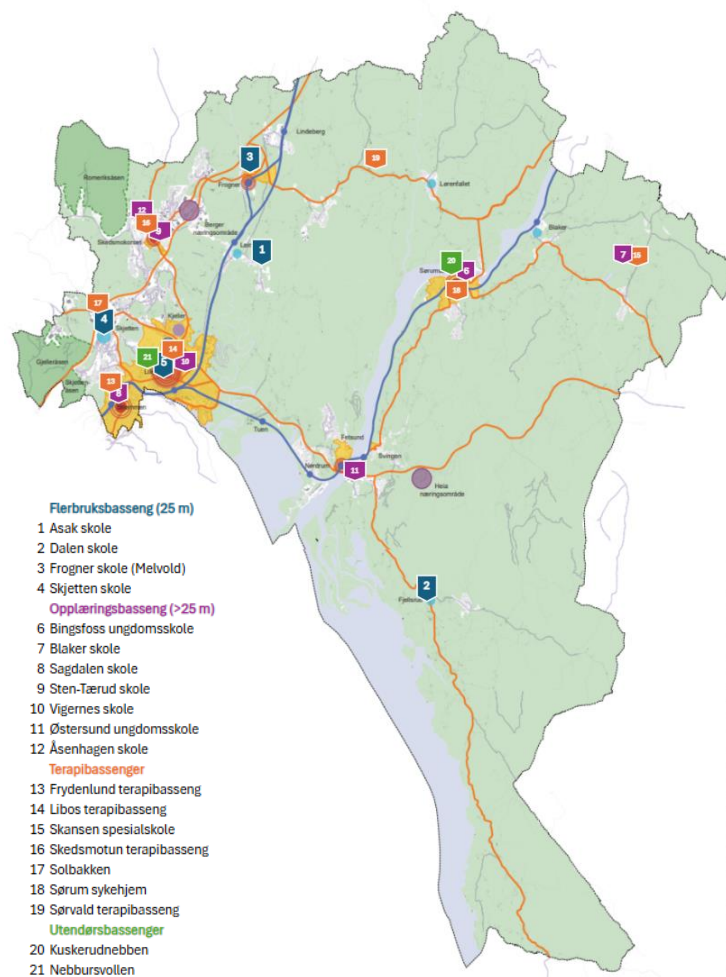
Opplæringsbassenger (under 25 meter): 7

Terapibassenger (varmtvannsbassenger): 7

Utendørsbassenger: 2

Plassering

Alle eksisterende flerbruks- og opplæringsbassengene er tilknyttet skoler. Terapibassengene er tilknyttet spesialskoler og helseinstitusjoner.

Illustrasjon: Oversikt over bade- og svømmeanleggene i Lillestrøm kommune (2026)

Tilstand

Lillestrøm kommune har mange gamle svømmehaller og et stort vedlikeholdsetterslep. Alle flerbruks- og opplæringsbassengene, bortsett fra Skansen skole og ressurscenter, som åpnet i 2026, er 2.generasjonshaller som er bygget på 60- og 70-tallet. Terapibassengene er generelt av nyere karakter, med noen eldre anlegg.

Svømmeundervisning

Kommunen har 27 ordinære grunnskoler, samt 2 spesialskoler og en voksenopplæring. Det er også en privat grunnskole som benytter bassengene.

13 grunnskoler har basseng i dag. Erfaringen tilsier at de skolene med eget basseng har betydelig mer bassengtid enn de uten. Organiseringen av svømmeundervisningen sentraliseres fra skoleåret 2026/2027 for å gi lik bassengtid.

Svømmeidrett

Lillestrøm kommune har en sterk svømmekultur. Det finnes fem svømmeklubber i dag; Fet svømmeklubb, Triton, Skedsmo svømmeklubb, Skjetten svømming og Sørumsand IF.

Helsetilbud

Fysioterapitjeneste med kommunale avtaler benytter ulike terapibasseng rundt omkring i kommunen.

Landsforeningen for hjerte- og lungesyke, ryggforeninger og revmatikerforeninger og en sanitetsforening har tilbud i kommunale terapibasseng.

Andre aktører

Flere lokale idrettslag og frivillige organisasjoner har etablert og organisert et svømmetilbud som en del av sin aktivitet, deriblant folkebad. Enkelte tilbud har vært etablert i lang tid, som morgensvømmingen på Volla i regi av Lillestrøm Svømme- og Samtaleklubb som ble startet på 70- tallet.

Norsk livredningsselskap avd. Romerike krets benytter seg av kommunale anlegg.

Det organiseres også babysvømming av ulike private aktører i kommunale terapibasseng.

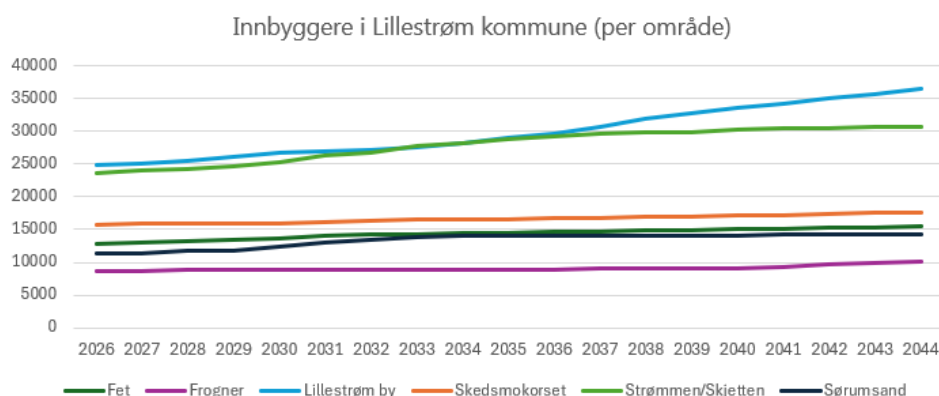
Planlagte prosjekter

Det er igangsatt et prosjekt i kommunen for et nytt svømmeanlegg på Sørumsand. Det nye anlegget er planlagt etablert på idrettsparken, med et 25-meters konkurransebasseng og et opplæringsbasseng som gir en total bassengflate på 672 m². Detaljregulering og utredninger pågår i 2026, mens oppstart av prosjekteringsarbeidet er planlagt i 2029. Prosjektet er kostnadsestimert til 400 mill.kr.

Thon gruppen vedtok januar 2026 å bygge et nytt badeland på Strømmen. Lillestrøm kommune har fremforhandlet en avtale med Thon gruppen om tilgang til bassenget, og ca. 300 m² bassengflate. Avtalen koster kommunen 17 mill.kr per år. Den starter etter planen opp 01.08.2030 og varer til 2045. Leien vil være gjenstand for årlig prisjustering i leieperioden.

Befolkningsprognose

I 2026 har Lillestrøm kommune 97 000 innbyggere. Det forventes at befolkningen vil stige til 125 000 innbyggere i 2044.

Illustrasjon: Befolkningsprognosen for Lillestrøm kommune fordelt på områder tilknyttet hvert knutepunkt. Leirsund er tilknyttet Skedsmokorset. Blaker og Lørenfallet er tilknyttet Sørumsand.

Bassengkapasitet per område

Det er vekstområdene Strømmen/Skjetten og Lillestrøm by som har minst bassengkapasitet i dag.

Område	Innendørsbassenger	Barneskolekretser	m ² svømmeflate	Innbyggere 2026	m ² svømmeflate per innbygger
Fet	Dalen, Østersund	Dalen, Riddersand, Hovinhøgda, Garderåsen	463	12 714	0,036
Frogner	Melvold, Sørvald	Frogner, Vesterskaun	263	8 622	0,031
Lillestrøm by	Volla, Vignernes, Libos	Kjellervolla, Volla, Vignernes, Kjeller	473	24 883	0,019
Skedsmokorset og omegn	Asak, Sten-Tærud, Åsenhagen, Skedsmotun	Asak, Sten-Tærud, Branås, Åsenhagen, Varderåsen	639	15 797	0,037
Strømmen/Skjetten	Skjetten, Sagdalen, Frydenlund, Solbakken	Sagdalen, Skjetten, Gjellerås	465	23 652	0,020
Sørumsand og omegn	Bingsfoss, Blaker, Skansen, Sørumsand	Sørumsand, Blaker, Sørumsand	399	11 270	0,036
SUM			2702	96 938	0,0279

2.3 Nøkkelbegreper

Investeringskostnad (kapitalkostnad)

Kostnaden ved å bygge eller anskaffe et bygg/anlegg.

Nybygg: Det bygges i gjennomsnittet 10 nye offentlige svømmehaller i landet i året, som er såpass få anlegg og med ulike kvaliteter og dimensjoneringsgrader at det ikke er mulig å angi en kvadratmeterkostnad uten å definere et prosjekt. Prosjektestimatet for Sørumsand svømmehall (672 m² bassengflate) er 400 mill.kr. Det er usikkerhet knyttet til estimatet, og kostnadene kan øke.

Rehabilitering: På et generelt grunnlag er det billigere å rehabilitere et anlegg, enn å bygge et identisk nytt. Dette skyldes blant annet at en unngår utgifter knyttet til grunnarbeider, infrastruktur og regulering. Lillestrøm kommune har dog ingen større svømmeanlegg å rehabilitere. Kostnaden for å totalrehabiliterer eksisterende opplæringsbassenger, kontra å bygge et nytt større anlegg per m² bassengflate anslås å være tilnærmet lik (ca. 600 000 kr per m² bassengflate basert på referanseprosjekter).

Rehabilitering er gunstig økonomisk av flere grunner. Rehabilitering av 2. generasjonsbad gir mindre ambisiøse prosjekter. Rehabilitering kan også gjøres i mindre omfang, i motsetning til nybygg som forutsetter en full investering fra start. Prosjektkostnaden for totalrehabiliteringen av bassenget på Sten-Tærud (133 m² bassengflate) er 80 mill.kr.

Vedlikeholdskostnad

Kostnader knyttet til anleggets FDVU (forvaltning, drift, vedlikehold og utvikling).

Vedlikeholdskostnadene for kommunens flerbruks- og opplæringsbassenger er mellom 25 000 – 400 000 kr per år. Dette varierer basert på hvilke tiltak som gjøres. Generelt er det større vedlikeholdskostnader på de større bassengene og de som er mye brukt.

Driftskostnad

En årlig post som omfatter daglig drift, deriblant energi, kjemikalier, renhold, driftspersonell, vann og kommunale utgifter for anlegget.

Gjennomsnittlige årlige driftsutgifter på de ulike anleggene er ca. 2 mill.kr per år for flerbruksbassengene (25 m), 1 mill.kr for opplæringsbassengene og 800 000 kr for terapibassengene. Dette varierer noe basert på bassengflate, størrelse på anlegget og bruk, og det er usikkerhet knyttet til tallene.

Tallene baserer seg på estimer fra avdeling Eiendomsdrift og er sett opp mot bassengets størrelse. Den største utgiften er strøm (ca. 70% for et flerbruksbasseng). Dette tallet baserer seg på bassenget på Skjetten skole, som er det eneste med egen strømmåler til bassenget. Bassenget på Skjetten bruker 5000 kr strøm per m² bassengflate, men dette vil variere avhengig av renseteknologi. I nyere bassenger tilsier forskning at dette forbruket burde halveres. Det er forventet en 10% økning i strøm for terapibassengene. Lønnskostnader for driftstekniker er ca. 240 000 per basseng (ca. 12%) og renhold er 240 kr per m² (ca. 10%). Vann koster 130 kr per m³, og bassenget må tømmes to ganger årlig (ca. 7%). Kjemikalier er mellom 15 000 – 20 000 kr per år (ca. 1%). Kommunale avgifter er anslått til 20 000kr per basseng (ca. 1%).

Driftsinntekter

Alle leietakere i Lillestrøm kommune har gratis tilgang til opplærings- og flerbruksbassengene, og det er ingen driftsinntekter på disse bassengene. Leieprisen for terapibassengene ligger i dag mellom 509 og 792 kr per time. Utendørsbassengene genererer i dag omtrent 3,3 mill.kr i inntekter i løpet av en sesong.

Besparelser ved nedleggelse av bassenger

Den økonomiske besparelsen ved å legge ned bassengene er de sparte kostnadene til drift, vedlikehold og nødvendige investeringer, fratrasket eventuelle økte kostnader til transport eller alternative anlegg.

For Lillestrøm kommune er besparelsene i stor grad knyttet til de sparte investeringsmidlene ved å ikke rehabilitere. Det vil også være noe besparelser knyttet til drift og vedlikehold.

Energiforbruk

Svømmehaller er ansett å være en de mest energikrevende idrettsbyggene. Forskningsarbeid (NTNU, W.Kampel, 2015) viser at alderen på bygget eller vanntemperatur i bassenget ikke er hovedårsaken til høy/lav energibruk i anleggene, men den valgte systemløsningen i anlegget. Prosessene for å varme opp, sirkulere og holde vannet rent krever såpass mye energi at energitapet gjennom veggene i mindre grad er avgjørende for ytelsen i svømmeanlegget.

Anleggene med lavest energibruk utnytter energien i vann og luft før den forlater bygningen. Behovsstyring av anlegget gjør også at systemene tilpasses besøket i svømmehallen, som varierer mye ila. åpningstiden og utenfor.

I gjennomsnitt utgjør energiforbruket 30% av driftskostnadene til et svømmeanlegg, og er derfor en stor kostnadsdriver (Sintef, 2013). Oversikt over driftskostnadene i

Lillestrøm kommune viser at de eldre bassengene i Lillestrøm kommune har et mye høyere strømforbruk enn moderne anlegg, mens lønnskostnadene generelt er lavere.

Levetid

Det er vanlig å estimere at det tekniske utstyret i en svømmehall har en levetid på 25 år, mens bassengkonstruksjonen kan vare mellom 40-60 år.

Bærekraft i svømmehallprosjekter

Forskning viser at de mest bærekraftige tiltakene i svømmehallprosjekter gjøres i den tidlige prosjektfasen. Det er i denne fasen det tas beslutninger knyttet til prosjektets størrelse, plassering, mulig rehabilitering og ambisjonsnivå på de tekniske anleggene. Et nøkternt anlegg, både i bassengflate og volum, er et viktig, men ofte oversett, klimatiltak.

Forskning viser at det er oppgradering til energieffektiv ventilasjon og varmegjenvinning som har mest effekt på det totale klimagassutslippet i et livsløpsspekt. Valg av energiforsyning og valg av materialbruk har også store effekter. Gjenbruk, dvs. rehabilitering av eksisterende basseng er et godt tiltak for å få et nøkternt prosjekt og gjenbruke materialene med mest utslipp (Sintef, 2017).

2.4 Effekter av mange små bassenger vs. større sentraliserte anlegg

Flere mindre svømmeanlegg rundt i kommunen gir klare fordeler, spesielt for skolene. Kort avstand til basseng gir enkel og forutsigbar tilgang til svømmeundervisning. Mindre reisetid reduserer både kostnader og fravær fra undervisning, og bidrar til mer effektiv planlegging og gjennomføring av svømmetimer gjennom hele året. Et geografisk godt fordelt nettverk av svømmehaller sikrer også mer likeverdige aktiviteter for barn og unge, og innbyggerne generelt. De lokale bassengene er som regel av mindre dimensjon, har én bassengflate og ett garderobesett. Disse anleggene er derfor mindre egnet til svømmekonkurranser, større folkemengder og folkebad, men er et godt bidrag til lokalmiljøet. Små mindre bassengflater er også mindre hensiktsmessig til gjennomføring av skolesvømming.

Større sentraliserte anlegg derimot gir en langt bedre fleksibilitet og kapasitet. Anlegg med flere vannflater kan tilrettelegge for flere aktiviteter samtidig – skolesvømming, trening, konkurranser, mosjon, familieaktiviteter og rehabilitering - uten at en brukergruppe fortrenger en annen. Større svømmeanlegg fungerer også som viktige sosiale møteplasser for mennesker i alle aldre og tiltrekker personer fra et større område. Store anlegg har ofte flere funksjonaliteter som gir økt trivsel og større fellesskap.

Det finnes betydelige økonomiske fordeler ved å samle kapasitet i større, sentraliserte svømmeanlegg fremfor å drifte mange små enkeltbassenger. Forskning (Duverge & Rajagopalan, 2020) viser at energibruken i svømmeanlegg kan reduseres når tekniske løsninger samordnes. I større anlegg kan bassenger dele klimaskall, ventilasjon og vannbehandling, noe som gir mer effektiv drift, bedre varmegjenvinning og tydelige stordriftsfordeler.

Dagens svømmeanleggsstruktur i Lillestrøm kommune er i stor grad en løsning med mindre, desentraliserte anlegg. Å opprettholde denne strukturen vil bety at de eksisterende anleggene rehabiliteres. Plasseringen, størrelsen på bassengflaten og utformingen av byggene vil være satt. Investeringene vil dermed ikke gi kommunen en merverdi i form av bedre funksjonalitet. En overgang til større, desentraliserte anlegg, vil gi en betydelig høyere investering. Samtidig vil det gi bedre funksjonalitet, fleksibilitet og samlingspunkter med langt større tiltrekning, i tillegg til lavere drift- og vedlikeholdskostnader totalt.

3 Behov

Dette kapittelet oppsummerer de kravene og behovene som er kartlagt for utvikling av en fremtidig svømmeanleggsstruktur.

3.1 Lovpålagte krav

Grunnskolens kompetansemål i kroppsøving (svømming)

Svømmeundervisning er en del av læreplanmålene i kroppsøving, og er dermed lovpålagt undervisning iht. opplæringsloven.

Kompetansemålene i svømming handler om at elevene skal bli trygge i og ved vann, bli svømmedyktig og kunne berge seg selv og andre. Hoveddelen av undervisningen foregår på barneskolen, hvor målet er at elevene er svømmedyktige i løpet av 4. trinn. Det er også noe undervisning på ungdomsskolen.

Det ligger ingen føringer i læreplanen for hvor mange timer i basseng en elev trenger for å nå kompetansemålene. Hvor mange bassengtimer hver enkelt elev i Norge har varierer stort. Fra og med 2026 er det derfor planlagt at tjenesteområde Oppvekst tildeler tid i svømmeanleggene for å sikre at alle skoler får lik tilgang til bassengtid og at transportkostnader ikke blir til hinder. Tjenesteområde Oppvekst har som målsetning at hver elev i grunnskolen skal ha **76 bassengtimer**, og vurderer at dette er tilstrekkelig for å oppnå kompetansemålene.

3.2 Fremtidige behov

Økonomiske føringer i Lillestrøm kommune

Lillestrøm kommune står, i likhet med mange andre kommuner, i en krevende økonomisk situasjon. Høyt varslet investeringsbehov, økende gjeldsbelastning, lavere skatteinntekter og fallende driftsmarginer gir en økonomi som ikke er bærekraftig på lang sikt. Framover legges det derfor opp til kutt i investeringer og flere effektiviseringstiltak i drift for å få budsjettene i balanse. Behovet til kommunen, spesielt innen helsesektoren, gjør at det likevel må planlegges for et høyt

investeringsnivå til og med 2040. Ytterligere investeringer utover det som ligger inne i økonomiplanen prioriteres derfor trolig ikke i denne perioden.

Det er avsatt 25,65 mill.kr. årlig til rehabilitering av svømmehaller mellom 2025 og 2035. Samtlige beløp underlegges årlig prisjustering. Total summeres dette til 281,5 mill.kr. Det begrensede økonomiske handlingsrommet legger føringer for prioriteringer i strategien.

Det er forventninger om at den nyetablerte Thon-avtalen skal gi endringer og mulige besparelser ved å legge ned kommunale bassenger.

Opplæring

Nåværende situasjon for skolesvømmingen i Lillestrøm kommune er ikke tilfredsstillende og mange av skolene i kommunen når ikke målene om svømmeopplæring. En nylig europeisk studie gjort av Aquatic Literacy For All Children (ALFAC), viser at mange barn i Europa ikke oppnår grunnleggende svømmeferdigheter i løpet av skolegangen. Dette understreker viktigheten av å sikre et godt og systematisk svømmeopplæringstilbud i Norge – fra tidlig alder.

Den nye 76-timers modellen må følges opp for å sikre at det er et tilstrekkelig timeantall for å nå kompetansemålene i læreplanen, samtidig som det er gjennomførbart med tanke på de organisatoriske og økonomiske konsekvensene.

Transport til og fra bassengene dekkes sentralt av kommunen med den nye ordningen. På denne måten vil ikke transportkostnader være til hinder for skolens økonomi, men lange reiseveier vil likevel redusere undervisningstiden. Av opplæringshensyn er det derfor ønske om lokale bassenger, spesielt i nærheten av barneskolene. Dersom flere må busses til svømmehaller vil dette medføre økte transportkostnader for kommunen.

En av de største barrierene for svømmeundervisning er kostnadene. Svømmeundervisning gir økte kostnader i form av lærerressurser, og/eller leie av kvalifiserte svømmeinstruktører fra lokale svømmeklubber. Dette oppleves som økonomisk krevende for skolene, og kan medføre større grupper i bassengene og begrense kvaliteten på undervisningen.

Uforutsigbarhet i bassengtilbudet oppleves også som et stort problem i dag. Hyppige nedstigninger av basseng – enten på grunn av tekniske feil, vedlikehold eller kapasitetsmangel – fører til avlyste eller utsatte svømmetimer. Dette gjør at elevene mister kontinuitet og progresjon. For mange barn, spesielt de mest usikre i vann, er jevnlig eksponering og trygghet avgjørende for læring. Av opplæringshensyn må forutsigbarheten i bassengtilbudet utbedres.

Det er forskjeller i kvaliteten på svømmeopplæringen mellom de ulike bassengstørrelsene. Et 12,5 meters basseng gir ikke samme læringsutbytte for en full skoleklasse som et 25 meters basseng. Ifølge Norges svømmeforbund har svømmeopplæring på 2. trinn god effekt i et 12,5 meters basseng. For de høyere trinnene øker imidlertid behovet for et 25 meters basseng. Det er derfor viktig at det på sikt sikres likeverdige rammer for svømmeopplæringen, også når det gjelder typen basseng som benyttes.

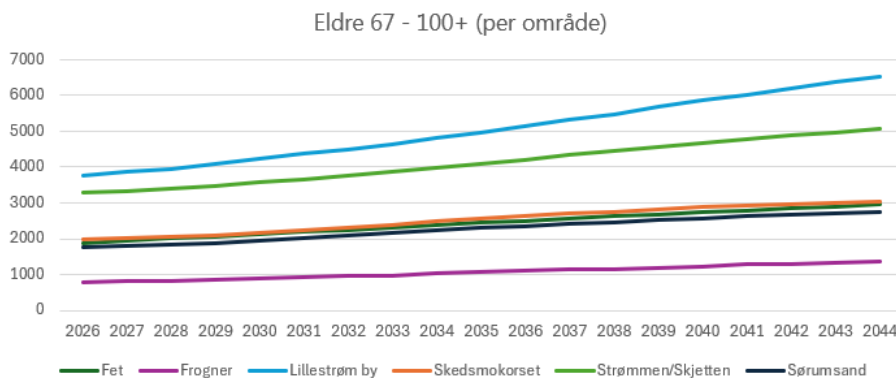
Med ett garderobesett må det med 76-timersmodellen tilrettelegges for 103 timer for å hensynta skift. For å få en mer effektiv utnyttelse av bassengene burde det tilrettelegges for doble sett med garderober, slik at garderober kan benyttes parallelt av grupper på vei inn og ut av bassengene.

Terapibasseng

Lillestrøm kommune har seks terapibasseng i dag: Sørvald, Solbakken, Skedsmotun, Frydenlund, Libos og Sørum. Skedsmotun og Libos har et nærstående rehabiliteringsbehov, mens de andre bassengene vurderes å ha en restlevetid på over 25 år. Terapibassenget på Skansen skole åpner i 2026. Terapibassengene brukes til terapisvømming, para-tilbud, babysvømming og av ulike aktører som fysioterapeuter, bo- og behandlingssentre, svømmeklubber og pasientforeninger. Flere bassenger har ledig kapasitet. Når det nye Thon-bassenget åpner i 2030 med tre nye terapibassenger, må det vurderes om tilbudet er større enn behovet, og om noen terapibassenger burde legges ned for å spare driftskostnader.

Dagens terapitilbud har utviklet seg over tid i de tidligere kommunene og uten klare strategier. Flere av tjenestene er ikke lovpålagte. Det har derfor vært behov for å kartlegge hvilke brukergrupper som har mest behov og best effekt av terapibassengene for å finne ut av hvordan tilbudet skal utvikle seg videre.

Forskning viser at eldre hjemmeboende med moderat funksjonstap har god effekt av trening i varmvannbasseng. Fast tilgang til terapibasseng gjør at denne gruppen kan bo lenger hjemme, som både bedrer livskvaliteten og gir samfunnsøkonomiske gevinster. Dette er spesielt knyttet til bedre balanse. Ettersom flere eldre flytter nærmere sentrum, er det hensiktsmessig at terapibassengene er tilknyttet kollektivknutepunkt. Dette gjelder spesielt områdene Lillestrøm by og Strømmen/Skjetten.

Illustrasjon: Befolkningsprognosen for eldre Lillestrøm kommune fordelt på områder tilknyttet hvert knutepunkt. Forskning viser at eldre flytter i 60-70 årene til sentrumsnære områder, og igjen i høy alder (80+) til sentrale boliger av helsemessige årsaker.

En annen gruppe med stor effekt av terapibasseng er personer med kroniske smerter, alvorlige motoriske funksjonsnedsettelse og sykdommer som parkinson, MS og hjerneslag. Det varme vannet reduserer spastisitet og gir mulighet for bevegelse som i noen tilfeller ikke er mulig på land. For enkelte grupper, som personer med ryggmargsskader eller spesifikke nevromuskulære tilstander, kan basseng være den eneste arenaen der aktiv bevegelse faktisk er gjennomførbar. Denne gruppen er sammensatt, men for flere er det behov for at terapibassengene er tilknyttet sykehjem med korttidsplasser.

Spesialskolemiljøene fremhever terapibad som en integrert del av elevenes habilitering og opplæring. Avvikling av slike basseng – eksempelvis Frydenlund – vil gi svekket kvalitet på svømmeopplæringen, økte logistikk- og bemanningsbehov og redusert trygghet og læringsutbytte.

Personer med kognitive og/eller fysiske funksjonsutfordringer har god effekt av terapibasseng, men kan også ha god nytte av landbasert trening. Denne gruppen vurderes også som noe mer mobile, og mindre avhengig av jevnlig bassengtid.

Erfaringene fra Lillestrøm kommune støtter i stor grad disse funnene.

Eksisterende terapibassenger burde videreføres der behovene er størst, i stedet for å legge terapibassenger inn i nye svømmehaller. Det er et klart behov for skjerming ved visse gruppetilbud, for eksempel aktiviteter for minoritetskvinner. Det har også utviklet seg gode tilbud ved flere av de eksisterende bassengene. Skedsmotun trekkes frem som et spesielt viktig anlegg, med stor bruk og mange tjenester. Tjenesten med fysioterapi tilknyttet terapibassenget fungerer godt for større grupper, og krever en bassengflate på omtrent 60 m².

Eiendomsdrift

Kommunen har store utfordringer knyttet til tilstanden på mange av de eksisterende bassengene. Flere av anleggene er teknisk utdaterte, har betydelig vedlikeholds-

etterslep og opplever hyppige driftsproblemer. Dette fører stadig til midlertidige stenginger, som igjen skaper uforutsigbarhet for både skoler, idrett og øvrige brukere.

Flere av opplæringsbassengene vurderes som krevende å videreføre. Bæresystemet i Sagdalen, Vignenes og Åsenhagen har mye porer i betongen. En rehabilitering antas derfor å være mer omfattende og dyrere enn den på Sten-Tærud. Bassenget på Åsenhagen ligger også i et nedsenket området som er svært utsatt for overvannsproblematikk.

Driftsteknikerne på skolene utfører den daglige driften og vedlikeholdet av bassengene i dag. I andre sammenlignbare kommuner, deriblant Bærum og Asker, driftes alle bassengene i kommunen av noen få fagspesialister. En slik organisering av driften vurderes i Lillestrøm kommune, og kunne bidratt til å forhindre unødvendig nedetid.

Mange av bassengene i kommunen har ulike dimensjoner, men de tekniske anleggene er tilnærmet like. Videre standardisering av de tekniske anleggene i kommunen er gunstig for å optimalisere driften.

Utbygging

For utbyggingsavdelingen er det viktig at innhold, funksjon og overordnet miljø- og kvalitetskrav for prosjektet avklares tidlig i prosessen. Et nøkternt prosjekt vil være den største muligheten for å redusere kostnader, spesielt i nybygg. Miljøtiltak, spesielt store grep som kan gi lavere LCC-kostnad, må vurderes særskilt før kostnadsrammen settes.

En høy detaljeringsgrad i tidligfase burde prioriteres ved nybygg for å unngå store kostnadsoverskridelser i perioden fra mulighetsstudie/skisseprosjekt til forprosjekt. Dette er vanlig, og kan stanse prosjektet i en senere fase.

Dersom det foreslås rehabilitering av eksisterende basseng burde det gjøres en tilstandsvurdering av bassenget for å avdekke om konstruksjonen eller fuktskader er så omfattende at det like økonomisk å bygge nytt. Det vil være store forskjeller i kostnader og kvaliteter avhengig av om alt fjernes ned til betongen eller om det kun gjøres overfladiske utbedringer.

Andre byggemåter, som prefabrikkerte/modulbaserte svømmeanlegg og utvidelse av svømmeplatene, anbefales ikke som en generell løsning. Modulbaserte svømmeanlegg vurderes kun som gunstig for å korte ned byggetiden. En utvidelse av eksisterende svømmeplate vil være svært kompleks, spesielt når flere av de eksisterende svømmeanlegg ligger inne et skolebygg. En utvidelse av garderobekapasiteten kan vurderes med tilbygg.

Det anbefales å vurdere utbygging av nye svømmehaller i kombinasjon med andre relevante prosjekter som skoler eller kulturhus for å få ned kostnadene.

Det hadde vært hensiktsmessig å frigi arealet til svømmehallen på Volla skole for en utvidelse av skolen i tråd med skolebehovsplanen. Utvidelsen skal etter planen stå ferdig i 2036.

Svømmeidretten

Lillestrøm kommune har en sterk svømmetradisjon, og det finnes i dag flere veletablerte svømmeklubber lokalisert i ulike deler av kommunen. Total medlemsmasse per 21.12.2024 tilsvarer ca. 4000 medlemmer. I tidligere Fet kommune har Fet svømmeklubb vært den eneste etablerte svømmeklubben. I tidligere Sørumsand kommune er svømmeaktiviteten organisert gjennom en etablert svømmegruppe i Sørumsand idrettsforening. I tidligere Skedsmo kommune har tilnærmingen til organisering av svømmeaktivitet vært noe annerledes enn i de øvrige tidligere kommunene, noe som har bidratt til etableringen av flere svømmeklubber (Triton, Skedsmo svømmeklubb og Skjetten svømming).

Svømmeklubbene tilbyr et variert aktivitetstilbud til innbyggerne i Lillestrøm kommune. Noen av aktivitetene som tilbys i kommunen er undervannsrugby, Open Water, svømmeopplæring, konkurransesvømming, vannpolo, synkronsvømming, barnehagesvømming, IMDI- kurs for flerkulturelle kvinner og menn, sommerskoler, livredningskurs og paraidrett.

I tillegg til de fem svømmeklubbene i Lillestrøm kommune så er det flere andre aktører i kommunen som har et svømmetilbud i flerbruks- og opplæringsbasseng. Dette gjelder blant annet Blaker IL, Sørums IL, Leirsund IL, Lillestrøm svømme og samtaleklubb, Kjerres venner, Folkeakademiet Sørums og Norges livredningsforbund Romerike krets og bedriftsidrettslag. Alle bidrar til et bredt og variert tilbud til innbyggerne i Lillestrøm kommune.

God anleggsdekning for svømmehaller innebærer, ifølge anbefalingene fra Norges Svømmeforbund, at det bør være ett regionalt anlegg – med 25-meters basseng og opplæringsbasseng – per 10 000 innbyggere. Når innbyggertallet nærmer seg 20 000, vil kapasiteten i eksisterende svømmeanlegg være i ferd med å nå en grense der anleggsdekningen begrenser muligheten for ønsket aktivitet. Det fremtidige behovet for svømmeanlegg i Lillestrøm kommune vil derfor være direkte knyttet til den forventede befolkningsveksten.

Det er et betydelig behov for å redusere nedetiden i svømmehallene. Svømmeidretten, på lik linje med øvrige brukere, er avhengig av at bassengene er tilgjengelige for bruk.

Det er heller ingen konkurransebasseng i kommunen i dag. Derfor foreligger det et klart ønske og behov for etablering av konkurransebasseng i kommunen. Det er et behov for både et 25- meters konkurransebasseng og på sikt et 50-meters basseng i kommunen, som også kan fungere som en hoved konkurransearena for større regionale og nasjonale/internasjonale stevner. Det vil komme 50-meters konkurransebasseng på Thon, hvor kommunen gjennom avtalen får tilgang til dette fire ganger i løpet av året i helgene. Tilgangen er begrenset til ettermiddag/kveldstid. Gode garderobefasiliteter en viktig forutsetning for effektiv utnyttelse av svømmebassengene, både for svømmeidretten og skolesvømmingen. Det er heller ikke et tilbud for stup i dag. Dette vil komme med etableringen av Thon-anlegget der kommunen også har sikret seg tilgang til stupebassenget.

Folkehelse og byutvikling

I folkehelseloven stilles kommuner til ansvar for å fremme folkehelse, samt mål om å forebygge sykdom og utjevne sosiale forskjeller. Svømming er ikke spesifikt omtalt i loven, men er anerkjent som et viktig folkehelsetiltak og et skånsomt middel for å bekjempe livsstilssykdommer.

Det viktigste elementet for å sikre at svømming er et folkehelsetilbud i kommunen er tilstrekkelig svømmeanlegg. Svømmeforbundets anbefaling om bassengkapasitet tilrettelegger for folkehelseaspektet.

Tilknytning til nærmiljøsentrum og trafikkknutepunkter er viktig for å sikre enkel tilgang, også for de uten bil. Flerbruksbassengene Asak og Dalen er ikke tilknyttet knutepunkter i kommunen og er vanskelige å komme seg til uten bil. Dette gjelder også opplæringsbassenget Blaker, i tillegg til terapibassengene Sørum og Sørvald. Det antas at større svømmeanlegg med flere bassenger og åpningstid vil tiltrekke flere.

Folkebad

I Lillestrøm kommune finnes i dag tre kommunale folkebad som driftes av svømmeidretten på vegne av kommunen gjennom egne driftsavtaler. Disse ligger på Volla, Østersund og Dalen. Folkebadet på Volla er åpent i 8 timer på lørdager. Folkebadene på Østersund og Dalen holder samlet sett åpent i 10 timer per uke fordelt på lørdager og søndager. Det er dermed ingen kommunale folkebadtilbud i ukedagene for innbyggerne. Prisen i de kommunale folkebadene er kr 30 for voksne og kr 20 for barn.

I tillegg til de kommunale folkebadene, tilbys det publikumssvømming i regi av svømmeidretten eller andre frivillige organisasjoner på blant annet Melvold, Skjetten, Asak, Blaker og Åsenhagen. Det tilbys også gratis kvinnesvømming på søndager på Volla ved hjelp av IMDI- midler.

Thon bade- og svømmeanlegg (Strømmen verksted)

Lillestrøm kommune vil få nytt publikumsbad i 2030, når Thon badeland etter planen står ferdig på Strømmen. Lillestrøm kommune har i 2025 inngått en langsiktig avtale med Thongård AS om leie av tid i svømme- og badeanlegget ved Strømmen Værksted. Avtalen gjelder for en periode på 30 år fra ferdigstilling. Anlegget vil utgjøre et betydelig tilskudd til kommunens innbyggere og vil kunne tilby et bredt spekter av aktiviteter som for eksempel stup, vannsklie, varmtvannsvømming, konkurranse-svømming eller ordinær mosjonssvømming. Moderne og oppdaterte anlegg har generelt større attraktivitet og vil derfor trekke til seg flere brukere enn eldre svømmehaller med dårligere standard.

I forbindelse med etableringen av Thon badeland ønsker kommunen ikke å konkurrere med det nye anlegget. Når badelandet står ferdig, bør kommunen derfor utvikle egne kommunale folkebadtilbud. Til sammenligning med kommunale folkebad koster billetter i Vestkanten badeland i Bergen, et privat badeland, kr 250 for voksne og kr 225 for barn.

Avtalen med Thongård AS skal sikre at kommunen kan tilby svømmeopplæring til elever på både barne- og ungdomstrinn, i tråd med nasjonale kompetansemål. Dette er et sentralt tiltak for å oppfylle de lovpålagte kravene til svømmeferdigheter i grunnskolen.

Avtalen representerer et langsiktig grep for å styrke folkehelse, svømmeopplæring og idrettstilbud i Lillestrøm kommune. Den gir kommunen forutsigbarhet og mulighet til å utvikle et bredt spekter av aktiviteter som fremmer læring, helse og inkludering.

Når Thon-anlegget er etablert vil noe av den kommunale aktiviteten knyttet til opplæring og pasientoppfølging flyttes fra kommunale anlegg til Thon. Dette gir mulighet for å utvikle enkelte kommunale anlegg.

Andre kommersielle aktører

I Lillestrøm kommune finnes det flere private aktører i terapibasseng som tilbyr svømmeopplæring til ulike målgrupper, og som benytter kommunale anlegg gjennom ordinær leieordning. Disse aktørene tilbyr et bredt utvalg kurs, inkludert babysvømming, vanntilvenning, teknikktraining og individuelt tilpasset undervisning for deltakere som trenger ekstra oppfølging. Slike private tilbydere kan også legge opplæringen til mer skjermede bassengmiljøer, som varmtvannsbasseng, der dette er tilgjengelig gjennom kommunal utleie av terapibad. Disse aktivitetene inngår ikke i det kommunale ansvaret, men det foregår i kommunale anlegg da det i dag er kapasitet til å gjennomføre dette. Thon- anlegget vil få totalt tre terapibassenger, og dersom kommunale anlegg utvikles vil den kommersielle aktiviteten kunne forhandle med Thon om tilgang til deres bassenger.

De private aktørene som leier kommunale bassengflater bidrar dermed til et mangfoldig og tilgjengelig svømmetilbud som støtter både opplæring, integrering, trygghet i vann og folkehelse i hele kommunen.

3.3 Kulturdepartementets spillemiddelordning

Universell utforming

I bestemmelsene om tilskudd til anlegg for idrett og fysisk aktivitet står det følgende om universell utforming:

Anlegget skal være universelt utformet. Det betyr at anlegget skal være utformet på en slik måte at det kan, i så stor utstrekning som mulig, uten behov for tilpasning eller en spesiell utforming, brukes av alle. For idrettsanlegg omfatter disse prinsippene alle som bruker anlegget, både idrettsutøvere, publikum, trenere, dommere, arrangementsteknisk personell og presse. Dette kan medføre at det kreves tiltak utover minstekrav i byggteknisk forskrift.

Lillestrøm kommune har et ansvar for å tilrettelegge sine idretts- og fritidsanlegg for alle innbyggere, uavhengig av funksjonsevne. Mange av svømmehallene i kommunen ble etablert på 1960- og 1970-tallet, og flere av disse byggene tilfredsstiller ikke dagens krav til universell utforming.

Det er derfor viktig at kommunen i det videre arbeidet med rehabilitering og utvikling av svømmeanlegg har særlig fokus på tilgjengelighet og inkluderende løsninger, slik at alle innbyggere får like muligheter til å delta i svømmeopplæring, trening og aktivitet.

Finansering av prosjektene

Spillemiddelordningen kan bidra med om lag 10 –30 prosent av totalkostnadene for anlegget, avhengig av prosjektets omgang og utforming. I gjeldende bestemmelser kan interkommunale anlegg motta et tillegg på 30 prosent av det ordinære tilskuddet. Det er imidlertid usikkert hvor lenge denne ordningen vil bestå, ettersom departementet i forslag til ny forskrift har foreslått å fjerne tilskuddet for interkommunale anlegg.

4 Strategier for et godt bade- og svømme tilbud

Lillestrøm kommune har utarbeidet en ny strategi for hvordan de offentlige bade- og svømmeanleggene i kommunen burde utvikles videre. Strategien bygger på dagens situasjon, behovene som er skissert, samt forskning- og erfaringsbasert kunnskap.

4.1 Vurderinger

Lillestrøm kommune har et høyt antall bassenger, men noe begrenset svømmeplate og flere driftsutfordringer som gjør den reelle anleggsdekningen dårligere og lite tilpasset fremtiden. For å sikre at Lillestrøm skal bli en kommune med et godt og fremtidsrettet svømme tilbud, må det gjøres riktige grep i tiden som kommer. Denne delen oppsummerer vurderingene som er gjort for å utarbeide de strategiske føringene i kapittel 4.3.

Måltall

Det anbefales å knytte målsetningen om svømmeanleggskapasitet til måltall for å hensynta befolkningsveksten. På den måten sikrer man at det gjøres grep til riktig tid og på riktig sted. Svømmeforbundet anbefaler en enhver kommune har 0,032 m² bassengflate per innbygger. Lillestrøm kommune har i dag 0,029 m². Erfaringene fra kommunen tilsier at kapasiteten ikke er det største problemet, men størrelsen på bassengene, kvaliteten og driftsutfordringene på anleggene. Dersom skoleopplæringen kun hadde foregått i 25 m bassenger, hadde det vært behov for 0,025 m². Vurderingen er derfor at kommunen burde ha en kapasitet på minimum 0,025, og på sikt tilstrebe et måltall på 0,03 m².

De største utfordringene

Gamle bassenger, stort vedlikeholdsetterslep og uforutsigbar drift er de største utfordringene i dag. Samtidig forventes det en betydelig befolkningsvekst i Lillestrøm kommune. Selv om kommunen skulle investere mye i å rehabilitere de eksisterende anleggene, ville bassengkapasiteten likevel gradvis gå ned over tid. For å opprettholde anbefalt kapasitet er kommunen derfor nødt til å bygge nye svømmeanlegg i tillegg til å oppgradere dagens.

Fremtidig svømmeanleggstruktur

Når en først må bygge nye anlegg, vurderes det gunstig å bygge større sentraliserte svømmehaller med flere bassenger. Disse vil være mer fleksible, billigere i drift per m² svømmeplate og ha et bredere tilbud både for opplæring, idrett og folkehelse. De vil også kunne oppfylle idrettens ønske om konkurransebasseng, noe som ikke er dekket

i dag. Et større anlegg vil kunne bety at det ikke vil være behov for rehabilitering av flere små, som til dels kan forsvare en høyere investeringskostnad for nybygg.

Det er hensiktsmessig å ha svømmehaller i hvert knutepunkt i kommunen. Knutepunktene i kommunen omfatter Frogner, Sørumsand, Strømmen/Skjetten, Lillestrøm by, Skedsmokorset og Fetsund. Behovskartleggingen og forskning tilsier at idrettsanlegg i knutepunkt - områder med høy tilgjengelighet for kollektivtransport, gange og sykkel – er strategisk lurt for å øke tilgjengeligheten som bidrar til å styrke folkehelsen og reduserer transportbehovet. Det gjør det enklere for alle å delta uavhengig av funksjonsevne eller tilgang til bil. Bosettingen er tettest i knutepunktene og avstanden til skoler og barnehager gjør adkomst enklere for de faste brukerne. Det anbefales derfor å opprettholde og rehabilitere flerbruksbassengene på Skjetten og Frogner skole (Melvold).

Volla er for liten til å dekke behovet i Lillestrøm by og tomten er ønsket for skoleformål. Ettersom Lillestrøm kommune har en hensiktsmessig plassering for et større regionalt anlegg, anbefales det å på sikt å etablere et 50-metersbasseng i Lillestrøm by. Dette bassenget vil dekke hele det voksende behovet i Lillestrøm by i et anlegg, hvor alternativet er å rehabilitere Volla og bygge en svømmehall til. Et kommunalt 50-metersbasseng vil dekke behovet for svømmeidretten, spesielt med tanke på svømmestevner. Et slikt basseng bidra til både økt lokal aktivitet og sette Lillestrøm tydeligere på kartet som en attraktiv arrangørkommune for svømmestevner og større idrettsarrangementer. Det vil bli etablert 50-meters basseng i Thons anlegg på Strømmen, men tilgangen til å ha konkurranser i dette bassenget er begrenset til 4 stevner per år iht. inngåtte leieavtale. Behovet for 50-meters basseng i Lillestrøm sentrum (framfor 25-meters basseng) må derfor på sikt vurderes opp imot utviklingen av anlegget på Strømmen, og hvorvidt dette i større grad kan tilrettelegges for idrettens behov for svømmestevner og større idrettsarrangementer. Etableringen av et 50-metersbasseng kan vurderes etter 2040, dersom kommuneøkonomien tilsier at det kan gjennomføres. Volla burde derfor planlegges for en mindre rehabilitering i påvente av en ny svømmehall i Lillestrøm by.

Det er vekstområdene Lillestrøm by og Strømmen/Skjetten som har minst kapasitet i dag. De andre knutepunktene, Frogner, Skedsmokorset og omegn og Fetsund, har ikke en stor underdekning. Imidlertid vurderes plasseringen av 25 – meters bassenget på Asak som lite hensiktsmessig for Skedsmokorset og omegn. På lang sikt burde det tilrettelegges for større anlegg mer sentralt på Skedsmokorset, men situasjonen vurderes ikke å være like pressende som i Lillestrøm by. Dersom Strømmen/Skjetten området til dels dekkes av det nye Thon-bassenget, vurderes det at dette vil gi en tilfredsstillende kapasitet i alle deler av kommunen i et lengere perspektiv.

Interkommunalt samarbeid

Det bør vurderes interkommunalt samarbeid for flere av de nye svømmeanleggene, ettersom flere av de tilgrensende kommunene har underkapasitet av svømmeanlegg.

Det kan også være aktuelt å vurdere fylkeskommunenes behov for tilgang til kommunale svømmehallene, der de kan bidra med leieinntekter og dermed styrke svømmehallens økonomiske bærekraft.

Overgangsperioden

Overgangsfasen vil være krevende, ettersom den avhenger av gamle anlegg som kan oppleve permanent driftsstopp når som helst. For at kommunen ikke skal bruke investerings- og vedlikeholdsmidler unødvendig, anbefales det å ikke prioritere større vedlikeholdstiltak (over 10 mill.kr) på svømmeanlegg som får driftsbrudd og som ikke skal videreføres. Dersom et svømmeanlegg som skal videreføres får et uforutsett driftsbrudd før utløpet av forventet levetid, vil anbefales det å prioritere midler for å sikre videre drift.

I overgangsfasen vil det være store endringer og utfordringer for svømmeopplæringen og -idretten. Det er svært viktig at kravet om svømmeopplæringen sikres i denne perioden. Strategien åpner derfor for at det kan gjøres grep som ikke er i tråd med ønske om færre sentrale anlegg, for å sikre tilgang for svømmeopplæring i en periode.

Opplærings- og flerbruksanlegg

På lang sikt ønsker man å gå bort fra anlegg med kun et opplæringsbasseng. Dette skyldes at opplæringsbassengene har en størrelse som gir dårligere svømmeopplæring etter 2. klasse, samtidig som de ikke er tilpasset svømmeidrettens behov og er ugunstig for folkehelsetilbudet. På bakgrunn av dette vurderer kommunen at det er hensiktsmessig at svømmehaller med kun et opplæringsbasseng nedlegges når behovet for rehabilitering oppstår.

De største og mest fleksible anleggene i dag, flerbruksbassengene med 25 meters basseng, anbefales det at rehabiliteres dersom de har en hensiktsmessig plassering. 25-metersbassengene som er ugunstig plassert av hensyn til kollektivtrafikk; Asak og Dalen, anbefales det at ikke videreføres når levetiden går mot slutten.

Dette vil gi store endringer for skolesvømmingen sett opp mot dagens løsning. På svært lang sikt vil det bety av ni av skolene ikke lenger vil ha basseng i skolebyggene, og at kun to er forutsatt videreført. Det vurderes likevel at bedre kvalitet i svømmeundervisningen og relativ nærhet til bassengene for alle elever, er viktigere enn et lokalt tilbud på skolen for noen. Over halvparten av skolene må busse elevene til basseng i dag. Å sikre at transporttiden ikke er lang og at anleggene har en nærhet til knutepunktene er viktig. Det burde også vurderes å legge nye bassenger i tilknytning til skoler, spesielt barneskoler, som har mest svømmeundervisning.

Nye haller

Når det skal etableres nye svømmehaller i Lillestrøm kommune, vil det være hensiktsmessig å bygge såkalte regionbasseng som anbefales av svømmeforbundet. Disse inneholder et 25 m basseng og et opplæringsbasseng. Unntaket vil være et 50 m basseng og et opplæringsbasseng i Lillestrøm by. Hvorvidt det skal tilrettelegges for ulike idretter i de nye anleggene, som for eksempel stuping, synkronsvømming og undervannsrugby, må vurderes i hvert enkelt prosjekt. Det er viktig at kommunen jobber langsiktig for å sikre areal til fremtidige svømmehaller, ettersom plassering vurderes som svært viktig.

Det er ikke gjort nye vurderinger knyttet til den planlagte svømmehallen på Sørumsand. Det er satt som er forutsetning at arbeidet starter opp i 2029 og er ferdig til 2033.

Terapibassenger

Det har ikke vært en klar strategi tidligere for utnyttelse og utvikling av terapibassengene. Flere av bassengene brukes lite i dag, og en stor del av aktivitetene som gjennomføres er ikke lovpålagt. Med et utvidet tilbud fra 2030 i det nye Thon-bassenget, er det behov for å gjøre større grep selv om flere av terapibassengene ikke har et rehabiliteringsbehov i dag.

De brukerne som har størst behov og effekt av terapibassengene må legge føringer for utviklingen av terapibassengene. Det anbefales derfor at gruppen som ikke har mulighet til annen fysisk aktivitet enn i terapibassenger, samt eldre hjemmeboende og andre grupper med samfunnsøkonomisk effekt settes i sentrum. Disse gruppene benytter seg i stor del av terapibassengene som er sentrumsnære og har plass til gruppetimer, ofte arrangert av fysioterapeut. De benytter seg også av basseng på korttidsinstitusjon. Det anbefales derfor at Skedsmotun opprettholdes og rehabiliteres, selv om det er et eldre basseng. Terapibassenget på Sørum benyttes lite i dag, men burde opprettholdes fordi det har en gunstig størrelse (70 m²) og god plassering for fremtidig bruk. For å øke bruken av bassenget på Sørum anbefales det at terapibassenget på Sørvald legges ned og aktiviteten flyttes til Sørum. Sørvald er et bo og behandlingssenter for personer med demens, en gruppe som ikke har stort behov for terapibasseng. Sørvald har også en ugunstig størrelse og plassering. Kommunens leieavtale av terapibasseng på Thon-bassenget vil dekke behovet i Lillestrøm by og Strømmen/Skjetten, og vil bety at Solbakken og Libos burde legges ned for å spare driftskostnader. Bassenget på Libos har også et nærstående rehabiliteringsbehov. Ved å gjøre disse grepene vil det tilrettelegges for større terapibassenger i tre knutepunkt i kommunen, som gir en mer bærekraftig løsning på lang sikt.

Kommunen vurderer at det ikke er hensiktsmessig å etablere terapibassenger i de nye planlagte kommunale svømmehallene. I stedet legges det til grunn at eksisterende terapibassenger, som kommunen ønsker å videreføre, rehabiliteres. Begrunnelsen for ikke å integrere terapibassenger i større svømmeanlegg er blant annet behovet for

skjerming og ro for brukergruppene som benytter slike bassenger. Flere av disse gruppene har behov for et skjermet miljø for å kunne gjennomføre sine aktiviteter på en trygg og hensiktsmessig måte. Rehabilitering av dagens terapibassenger vil også være en mer kostnadseffektiv løsning.

Når det gjelder terapibasseng ved skolene Frydenlund og Skansen, vurderer kommunen at disse burde bevares. Elevene har krav på svømmeundervisning, og det er en brukergruppe som kan være kostbar å flytte. Transport vil også påvirke de elevene som trenger tilbudet mest. Flere av elevene har også svært god effekt av tilgang på vann. Terapibassengene ved spesialskoler anbefales å opprettholde og utvikle ved behov. Det planlegges per d.d. ikke å bygge nye spesialskoler.

Uteanlegg:

Utebadene er viktige folkehelseiltak som bidrar til økt aktivitet og tilgjengelighet for befolkningen, og bør derfor prioriteres. Kommunen vurderer likevel at utendørsbasseng, som verken er et lovpålagt tilbud eller gir mulighet for helårlig aktivitet, bør nedprioriteres til fordel for innendørsanleggene. Eventuell rehabilitering av utendørsbasseng må ikke komme på bekostning av nødvendige investeringer i innendørs svømmeanlegg.

Kommunen har vurdert om uteanleggene kan benyttes som midlertidig erstatningsbasseng for skolesvømming, dersom det skulle oppstå behov. En slik løsning vil imidlertid føre til økte driftskostnader for kommunen, og må derfor vurderes fortløpende og årlig basert på det faktiske behovet for skolesvømming og eventuelle perioder med midlertidig nedstengte svømmehaller.

4.2 Strategiske føringer

Strategien strekker seg minst 30 år fram i tid. Den inkluderer en 15-årig tiltaksplan som skal revideres hvert femte år.

Kommunen skal tilrettelegge for tilstrekkelig kapasitet for skoleopplæring, idrett og muligheter for opptrening og folkehelse.

Kommunen vurderer et måltall tilsvarende 0,025 m² per innbygger som dekkende, men ønsker å tilstrebe et måltall på 0,03 m² per innbygger.

Timeantallet for svømmeopplæring per elev i grunnskolen er satt til 76 timer (103 timer inkludert skift).

Det etableres svømmeanlegg i hvert knutepunkt som omfatter minst et 50x25 eller 25x21/15,5 meters basseng og et opplæringsbasseng. Knutepunktene i kommunen

omfatter Frogner, Strømmen/Skjetten, Lillestrøm by, Sørumsand, Skedsmokorset og Fetsund. Det må vurderes om det skal tilrettelegges for ulike idretter i de nye anleggene.

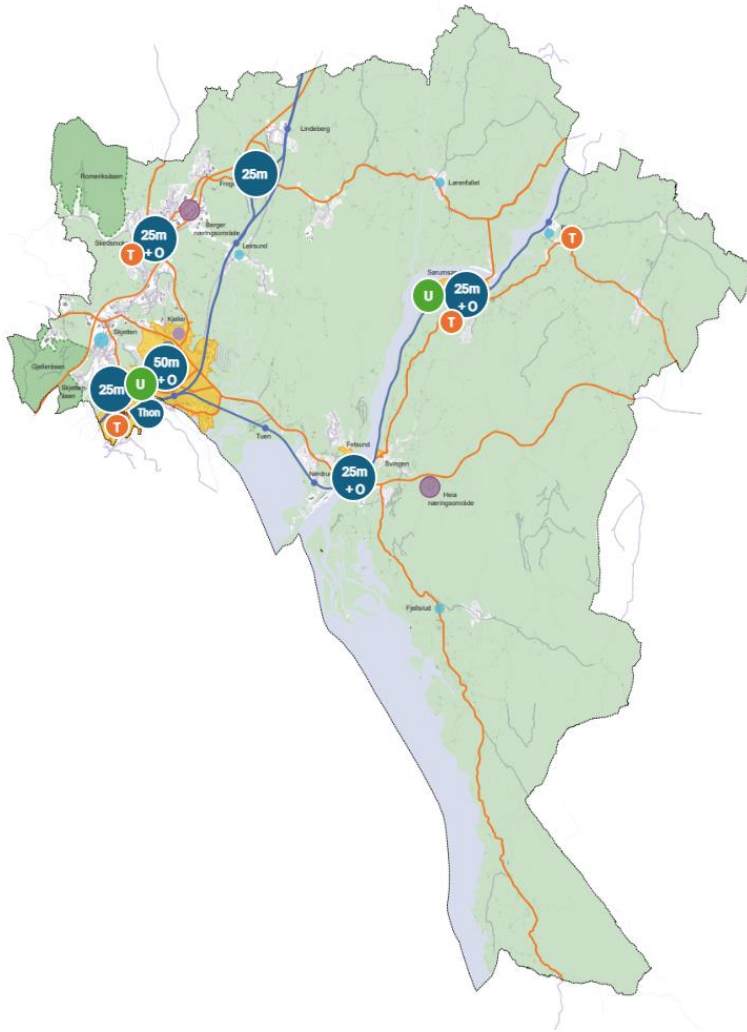
Terapibassengtilbudet på spesialskoler opprettholdes.

Terapibasseng i knutepunktene opprettholdes. Lillestrøm by/Strømmen/Skjetten (Thon), Skedsmokorset (Skedsmotun) og Sørumsand (Sørum).

Flerbruksbasseng i tilknytning til knutepunktene videreføres (Skjetten og Melvold). Det vurderes å etablere doble garderobesett ved rehabilitering. Det må gjøres tilstandsanalyser av bassengene før rehabilitering besluttes.

Rehabilitering av utendørsbasseng må ikke komme på bekostning av nødvendige investering i innendørs svømmeanlegg.

Illustrasjon: Langsiktig strategi som viser plassering og
fordelingen av bade- og svømmeanlegg.

Hva skal til for å nå de strategiske føringene

I overgangen til den ønskede langsiktige bassengstrukturen må kravet til svømmeopplæring sikres. Dvs. at det kan gjøres grep som ikke er i tråd med den langsiktige strategien, men som sikrer svømmeopplæring i et nødvendig område i overgangsperioden.

Dersom et anlegg som ikke er forutsatt videreført ryker, prioriteres det ikke å gjøre større vedlikeholdstiltak (ca. >10 mill.kr) for å sikre videre drift. Dersom anlegg som skal videreføres ryker før anslått levetid, skal det prioriteres midler til vedlikehold- eller investeringer avhengig av det økonomiske handlingsrommet.

Opplæringsbassengene: Svømmehaller med kun et opplæringsbasseng skal som utgangspunkt legges ned når behovet for rehabilitering oppstår.

Det vurderes å anlegge et 50x25 meters basseng i Lillestrøm by på sikt. Prosjektet skal utredes for mulig interkommunalt samarbeid.

De nye prosjektene burde ligge nær trafikknutepunkter og skoler, fortrinnsvis tilknyttet barneskoler. Det må jobbes langsiktig med å sikre tomtereseerve for prosjektene.

Dersom det etableres nye institusjoner, skal behovet for terapibasseng vurderes. Nye terapibassenger burde ha en bassengflate på minimum 60 m². Eksisterende terapibasseng som ikke ligger i knutepunktene avvikles.

Det kan oppstå situasjoner som må behandles særskilt hvis forutsetninger endres i planperioden.

4.3 Tiltaksplanen

Tiltaksplanen detaljerer de strategiske føringene.

4.4 ROS-analyse

Svømmeanleggstrategien og den tilhørende tiltaksplanen er ikke økonomisk bindende. Dokumentet har likevel hensyntatt flere behov, deriblant kommunens økonomi. Det er derfor en faglig vurdering at det vil ha uheldige konsekvenser å ikke følge strategien.

Dersom kommunen velger å avvike fra den anbefalte strategien, kan konsekvensene være betydelige både økonomisk og kapasitetsmessig. Kommunen risikerer å måtte bruke like mye, eller mer ressurser, uten at det gir et økt eller bedre tilbud for brukerne. Det kan også føre til en større skeivfordeling av svømmetilbud i de ulike delene av kommunen.

Selv om enkelte brukergrupper som benytter terapibasseng vil oppleve fordeler ved å beholde dagens struktur, vil dette ikke være økonomisk bærekraftig på sikt for kommunen.

Dersom dagens bassengstruktur beholdes samtidig som det bygges nye anlegg, vil kommunen stå igjen med en overkapasitet som verken er økonomisk forsvarlig eller gir en helhetlig og rettferdig tilgang til bassengarealer.

Mangelen på et moderne basseng som tilfredsstiller krav til konkurranser, innebærer også at svømmeklubbene i fremtiden må gjøre lite hensiktsmessige tilpasninger for å kunne arrangere stevner og det vil hindre etablering av nye svømmeidretter.

Dersom svømmehallene ikke lokaliseres i tråd med de strategiske føringene om samling i et knutepunkt, vil det resultere i en mindre rettferdig fordeling av tilbudet,

redusert tilgjengelighet for de mest sårbare brukergruppene og dårligere kollektivtilgjengelighet, samtidig som det vil medføre negative miljøkonsekvenser.

Dagens bassengsituasjon svekker også kommunens attraktivitet for innbyggerne.

Strategien legger til rette for en mer bærekraftig, tilgjengelig og fremtidsrettet løsning som styrker både tjenestetilbudet og kommunens omdømme.

